

Lääne-Viru maakonnas Haljala vallas Lauli külas Ollemaa kinnistu eraldisel 1, 3, 4 ja 12 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamise algamata jätmise

1. OTSUSTUS

Lähtudes 03.02.2025 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22 ja lg 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lg 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algamata Lääne-Viru maakonnas Haljala vallas Lauli külas Ollemaa kinnistu (registriosa nr 2587931, katastriüksus katastritunnusega 88703:001:0047) 1, 3, 4 ja 12 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Kinnistu omanik Ahead Consulting OÜ (registrikood 11237188) esindaja Ahti Aho esitas 03.02.2025 Keskkonnaametile metsateatised Ollemaa kinnistu eraldisel 1, 3, 4 ja 12 aegjärgse raie tegemiseks. Raied on kavandatud kokku 3,07 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 192 tm. Metsateatised on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) nr-te 50001106149, 50001106130, 50001106131 ja 50001106135 all.

Kavandatav raieala paikneb Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel **Lahemaa looduslal** ja **Lahemaa linnualal** ning siseriiklikult kaitse alla võetud **Lahemaa rahvuspargi Lahemaa piiranguvööndis**, kus on kaitsekorra aluseks Vabariigi Valitsuse 19.02.2015 määrus nr 18 „Lahemaa rahvuspargi kaitse-eeskiri” (edaspidi kaitse-eeskiri).

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algamise või algamata jätmise üle (KeHJS § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22, § 6¹ lg 3, § 7 p 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 4, MS § 41 lg 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 2³). Eelhindang lisatakse KMH algamise või algamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lg 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Eraldisel 1 on kavandatud aegjärkset raiet 0,42 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 44 tm, eraldisel 3 on kavandatud aegjärkset raiet 1,6 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 95 tm, eraldisel 4 on kavandatud aegjärkset raiet 0,11 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 7 tm ning eraldisel 12 on kavandatud aegjärkset raiet hinnangulise raie mahuga 0,94 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 46 tm (seega, aegjärkset raie kavandatakse kokku 3,07 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 192 tm). Aegjärkne raie on turberaie ümardusraie liik (MS § 28 lg 4 p 1, § 30 lg 1). Ümardusraie tehakse, et võimaldada metsa uuendamist või uuenumist (MS § 28 lg 6). Aegjärkse raie eesmärgiks on metsa järk-järguline uuendamine. Aegjärkse raie korral raieatakse uuendamisele kuuluvas metsas puid hajali üle raiealangi kahe või enama raiejärguna (MS § 30 lg 2).

Looduskaitse seaduse (LKS) § 14 lg 6 sätestab, et kaitstaval loodusobjektidel tuleb valik- ja turberaie tegemisel arvestada sama seaduse lisas sätestatud tingimustega, kui kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti. LKS lisa „Valik- ja turberaie tingimused kaitstava loodusobjekti ning ranna ja kalda piiranguvööndis” p 2 järgi tehakse aegjärkset raie korduvate raiejärgudena. 45–64%-lise täiusena puistus tehakse aegjärkset raie vähemalt kahe järguga, kusjuures esimese järguga ei tohi puistu esimese rinde täiust viia alla 30%. Ollemaa kinnistu eraldiste 1, 3, 4 ja 12 puistute täius on vastavalt 60%, 46%, 48% ja 46%, seega aegjärkse raiega raieavate puistute esimese rinde täius ei lange alla 30%.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Ollemaa kinnistu asub Lääne-Viru maakonnas Haljala vallas. Kavandatav raieala jääb alale, kus kehtib Vihula Vallavolikogu poolt 13.08.2003 määrusega nr 19 vastu võetud Vihula valla üldplaneering¹ (üldplaneeringu kehtestamise ajal asus kinnistu Vihula vallas), millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puu) kasutust. Kavandatud raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatöödel metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja² §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

¹ Kättesaadav: <https://www.haljala.ee/vihula-valla-uldplaneering>

² Keskkonnaministri 27.12.2006 määruse nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

Energiakasutus raietöödel on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Ollemaa kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa ja see asub hajaasustuspiirkonnas.

Kinnistul on kavandatud ka teisi raieid, mis jäävad eraldistel 1, 3, 4 ja 12 kavandatava raieala mõjualasse (milleks on kuni 30 m)³. Eraldisel 9 on kehtiv registrikanne harvendusraie tegemiseks 0,6 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 36 tm ning eraldistel 10 ja 11 on kehtivad registrikanded aegjärgse raie tegemiseks kokku 0,49 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 74 tm (metsaregistris kehtivad registrikanded vastavalt nr-tega 50001106132, 50001106133 ja 50001106148, kinnitatud 25.02.2025).

Kavandatava raieala 30 m mõjualas ei ole registreeritud teisi raieid (kehtivaid registrikandeid metsaregistris).

Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusüüring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”. https://media.rmk.ee/files/Rakendusüüring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldised 1, 3 ja 4 asuvad tarna-angervaksa kasvukohatüübis ning seal kasvavad küpse metsa arenguklassi kuuluvad kuuse enamusega ja sanglepa enamusega (eraldis 4) puistud. Eraldis 12 asub jänsekapsa-mustika kasvukohatüübis ja seal kasvab küpse metsa arenguklassi kuuluv kase enamusega puistu.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõearsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavast raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raietööd läbi viiakse. Kavandatava raiealaga piirnevatel aladel ei esine selliseid häiringuid, mis võiksid mõjutada keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, ala ei paikne veekogude rannal või kaldal ega märgalal ning alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Lahemaa rahvuspark kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Lahemaa linnuala ja Lahemaa loodusala koosseisu. Lahemaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on pärandkultuurimaastiku, sealhulgas pärandmaastiku, asustusstruktuuri, taluarhitektuuri, miljööväärtuste, ajaloolis-kultuurilise väärtusega hoonete ning loodusdirektiivi⁴ elupaigatüüpide, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse (kaitse-eeskirja § 18 lg 2). Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 22.

Kavandatava raieala mõjualas (milleks on kuni 30 m) Ollemaa kinnistuga piirnevatel kinnistutel on Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel registreeritud loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüpide vanad loodusmetsad (*9010) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080) tunnustele vastavad metsaalad (edaspidi ka metsaelupaigad).

Ollemaa kinnistu jääb EELIS-e andmetel osaliselt (sh eraldis 4 terves ulatuses) III kategooria kaitsealuse⁵ linnuliigi hiireviu (*Buteo buteo*) elupaika (registrikood KLO9124882).

Ollemaa kinnistut (sh eraldiseid 3 ja 4) läbib pärandkultuuriobjekt „Kiviaed”. Muid kultuuriväärtuseid raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus.

⁴ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

⁵ III kaitsekategooria liigid on kaitse alla võetud keskkonnaministri 19.05.2004 määrusega nr 51 „III kaitsekategooria liikide kaitse alla võtmine”.

Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava raie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatava raie mõju keskkonnaelementidele:

Kaitse-eeskirja järgi on puidu kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja (kaitse-eeskirja § 4 kohaselt Keskkonnaamet) võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab (kaitse-eeskirja § 22 lg 3). Pinnast ei kahjustata, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või külmumata pinnaselt kaitseala valitseja nõusolekul, kui pinnas seda võimaldab.

Vesi – raiealal ja selle vahetus läheduses ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Veega seotud Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid veega seotud kaitsealuseid loodusobjekte alal ei esine, seega raietööd neid ei kahjusta.

Välisõhk ja kliima – kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus – raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele (sh kooskõlas kaitse-eeskirja § 22 lg 1 p-s 1 sätestatud turberaielangi suuruse piiranguga) ja raie käigus lagedat ala ei teki (puistute täiused jäävad vähemalt 30%). Seega, raied ei mõjuta eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele – raied on kavandatud kokku 3,07 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 192 tm (koos teiste Ollemaa kinnistul kavandatud raietega kokku 4,16 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 302 tm), raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskooormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta. Metsa majandamise eeskirja § 19 p 6 sätestab, et metsamajanduslike tööde teostamisel tuleb võimaluse korral vältida pärandkultuuri objektide kahjustamist. Kui alal on objekt säilinud, siis raietööde käigus on võimalik vältida kiviaia lõhkumist.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatav raie on ühekordse lühiajalise mõjuga, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raie on kavandatud Lahemaa looduslal ja Lahemaa linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 p 1 alap-s 24 ja p 2 alap-s 167.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Lahemaa loodusala ega Lahemaa linnuala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lg 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lg 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁶ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga.

LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu ehk eespool viidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁷ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega, vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Ollemaa kinnistu eraldisel 1, 3, 4 ja 12 kavandatakse aegjärgse raiena turberaie esimest järku, mille käigus vähendatakse puistu täiust 30%-ni, võimaldamaks puistu looduslikku uuenemist vana metsa turbe all. Raie tegemisel säilib puistute esimene rinne (ei teki lagedat ala). Seetõttu vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Seega, metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu ning olulist kumulatiivset mõju ei ole.

Lahemaa loodusala kaitse-eesmärgiks olevatest loodusdirektiivi elupaigatüüpidest asuvad kavandatava raieala 30 m mõjualas metsaelupaigad vanad loodusemetsad (*9010) ja soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080). Raiete teostamisel piirnevatele elupaikadele otsest mõju ei ole. Metsaelupaikade alal raiet ei toimu, seega elupaiga pindala ei vähendata. Antud juhul ei teki raie käigus ka lagedat ala, seega võib järeldada, et kavandataval raiel ei ole olulist mõju raieala 30 m mõjualasse jäävatele metsaelupaikadele. Raiete käigus võib esineda mõningast valgustingimuste muutust eeskätt raiealaga vahetult piirnevatel aladel, kuid elupaiga kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur säilivad (antud juhul ei jää elupaigad ka vahetult raiealaga piirnevale alale, vaid kõige lähemas osas ca 13 m kaugusele). Nimetatud metsaelupaikade kaitse tagamiseks on Keskkonnaamet teinud 07.02.2022 kirjaga nr 7-4/22/2442 „Loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpide range kaitse alla võtmine” Keskkonnaministeeriumile (praegune Kliimaministeerium) LKS § 8 lg 1 ning § 13 lg

⁶ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁷ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

1 alusel ettepaneku muuta Natura 2000 võrgustiku loodus- ja linnualadega kattuvate siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaitsekorda selliselt, et loodusdirektiivi I lisas nimetatud metsaelupaigatüübid oleksid rangelt kaitstud, alad on EELIS-esse kantud projekteeritavate alade kaardikihile (Metsaelupaikade looduskaitseala, Metsaelupaikade sihtkaitsevöönd).

Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud, kuid kinnistul on varasemalt tehtud raieid ning kinnistu idapoolne osa piirneb lõunast teega ning kinnistu läänepoolne osa piirneb Oandu - Sagadi teega. Metsamaterjali kokku- ja väljaveo käigus on võimalik vältida piirnevatel kinnistul registreeritud elupaigatüüpide kahjustamist ja kasutada kinnistul varem kasutuses olnud kokkuveoteid.

Kuna kavandatava raieala 30 m mõjualas ja raiealal ei asu lisaks eespool käsitletule muid Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatav raietegevus nende alade kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raie on kavandatud Lahemaa rahvusparki Lahemaa piiranguvööndis, eraldisel 12 kavandatava raieala idapoolsest küljest *ca* 9 m kaugusele jääb Lahemaa rahvusparki Sagadi piiranguvöönd. Mõju rahvusparki kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Lahemaa loodusala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud p-s 3.3.1.2 (metsaelupaikade *9010 ja *9080 kaitse on kaitse-eeskirja § 1 lg 1 p 2 kohaselt ka Lahemaa rahvusparki kaitse-eesmärgiks).

Kavandatav raieala jääb osaliselt (eraldis 4) III kaitsekategooriasse kuuluva linnuliigi hiireviu elupaika. Liiki ei ole nimetatud Lahemaa rahvusparki (ega ka Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala) kaitse-eesmärgina, kuid liigi kaitse ja elupaiga säilitamine on seotud Lahemaa rahvusparki Lahemaa piiranguvööndi üldise kaitse-eesmärgiga, milleks on muu hulgas kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse (kaitse-eeskirja § 18 lg 2).

Hiireviu elupaigaks sobivad keskealised ja vanad metsad, mosaiikne maastik (vahelduvad põllulapid, niidud, metsamaa). Hiireviu talub hästi oma pesitsusterritooriumil väljaspool pesitsusaega tehtavaid metsatöid, kuid on tundlik munemis- ja haudumisaegse häirimise suhtes⁸. Elupaigana, mille registrikood on KLO9124882, on piiritletud liigile pesitsemiseks sobiv ja pesa ümbritsev häirimistundlik metsaala (eraldis 4 jääb naaberkinnistul registreeritud pesast *ca* 55–110 m kaugusele). Eraldis 4 hõlmab 6,37 ha suurusest elupaigast väikese osa (0,11 ha). Pesitsuse ja poegade kasvatamise perioodiks on hiireviu puhul ajavahemik 15. märtsist kuni 31. juulini. LKS § 55 lg 6 sätestab, et kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmise ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Väljaspool pesitsusperioodi teostataval aegjärksel raiel ei ole hiireviule ja tema elupaigale olulist negatiivset mõju.

Kavandataval raiealal ja selle 30 m mõjualas ei esine muid Lahemaa rahvusparki kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi, mida raied mõjutaks, samuti ei ole alal registreeritud muid kaitstavaid loodusobjekte.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

⁸ H. Kontkanen, T. Nevalainen, A. Lõhmus "Röövlinnud ja metsamajandus".

Ollemaa kinnistul kavandatud raietel ei ole olulist kumulatiivset mõju. Raiete tegemisel (nii eraldistel 1, 3, 4 ja 12 kavandatud aegjärgse raie kui ka teiste Ollemaa kinnistul kavandatud raiete) ei teki lagedat ala, seega, kavandatavatel raietel ei ole olulist koosmõju kaitse-eesmärkidele.

Raie on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitse-eeskirjaga, LKS-ga, MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Vastavalt kaitse-eeskirja § 22 lg-le 3 on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab.

Aegjärgse raie puhul ei tohi eraldistel 1, 3, 4 ja 12 lähtuvalt LKS § 14 lg-st 6 ja LKS lisast viia esimese järguga puistute esimese rinde täiust madalamale kui 30% (vt p 3.1.1).

LKS § 55 lg 6 sätestab, et kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. LKS § 55 lg-st 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Hiireviu elupaigas on raietööde tegemine keelatud liigi pesitsusperioodil 15. märtsist kuni 31. juulini. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani, seega tuleb tagada pesitsusrahu ka teistele metsalindudele.

Metsa majandamise eeskirja § 19 p 6 kohaselt tuleb metsamajanduslike tööde teostamisel võimaluse korral vältida pärandkultuuri objektide kahjustamist.

Metsa majandamisel tuleb säilitada koosluse looduslik tasakaal ning liikide ja vanuse mitmekesisus (kaitse-eeskirja § 22 lg 2). Soovitav on olemasolul säilitada osa surnuid ja surevaid puid, jalalseisvaid puutüükaid, lamapuitu, õõnsuste, lõhede või lennuavadega ning väga suure rinnasdiameetriga (üle 40 cm) või ebatavalise kasvuga puid. Sellised elemendid metsas võimaldavad leida elu- ja toitumispaiku erinevatele linnu-, putuka- ja seeneliikidele, suurendades seega ka liigilist ja vanuselist mitmekesisust.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Lahemaa linnuala ja Lahemaa loodusala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Eelhindamise otsus on koos metsateatise otsusega metsaregistris ning avalikustatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Ülle Visnapuu
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond